

LEGE ARAUDIA

LEGE OINARRIAK:

- 1976ko martxoaren 10eko Europako Hitzarmena, abeltzaintza ustiategietan animaliak babestearen gutxienezko arauena, zeina Espainiak berretsi zuen 1980an.

TXERRIAK EKOIZTEKO GUTXIENEZKO ARAUEI BURUZKO BERARIAZKOA

- **91/630/EEE Zuzentaraua** → eta **1048/1994 ED**
- **Aurreko zuzentaraua aldatzen duten 2001/88 eta 2001/95** →
zuzentarauak
- **1135/2002 ED**

- **BABESA ABELTZAINZA USTIATEGIETAN**

(348/00 ED: arau orokorrak abeltzaintza ustiategietan)

1135/02 ED-K TXERRIAK BABESTEKO GUTXIENEZKO ARAUAK EZARTZEN DITU

- **Helburua:** ezarri beharreko neurriak ezartzea bermatzeko animaliek ez dutela pairatuko minik, sufrimendurik edo alferreko kalterik.
- **Asmoak:** behar bezalako elikadura ematea, azterketarako eta ariketarako jarraibideak ematea, mutilazioak arautzea, ingurune egokia ahalbidetzea, espazioa ez mugatzen ahalegintzea, langileak prestatzea.

1135/02 ED-K TXERRIAK BABESTEKO GUTXIENEZKO ARAUAK EZARTZEN DITU

Langileak: behar bezalako prestakuntza ematea nahitaez egin beharreko 20 orduko ikastaroen bidez (fisiologia, jokabidea, animalia osasungintza eta animalien ongizateari buruzko legedia).

Mugimendu askatasuna: emeentzat espazio handiagoa ezartzen da.

Eraikinak: parriladuren neurriak eta ezaugarriak.

Hazkuntza prozedurak: hainbat alderdi arautzen dira txerrien hazkuntzan.

Mutilazioak: hori egiteko baldintzak ezartzen dira; baita zein jardunbide dagoen onartuta eta zein ez ere.

INDARREAN SARTZEKO EPEAK:

•2013ko urtarrilaren 1etik aurrera:

- .- LURZORU ASKEKO GUTXIENEZKO AZALERAK ANIMALIAKO**
- .- LURZORUA ESTALTZEKO BALDINTZAK**
- .- TXERRI EMEAK TALDEAN MANTENTZEA ERNALDIAREN ZATIRIK HANDIENEAN**
- .- MANEIATZEKO MODUKO MATERIALA EDUKITZEA TXERRI EMEEK**

•2006ko urtarrilaren 1etik aurrera:

- DEBEKATUTA DAGO TXERRI EMEAK LOTUTA IZATEA**

•2006ko urtarrilaren 1etik aurrera: legediaren eduki guztia data hori baino geroago eraikitako

LURZORU ASKEKO AZALERA TXERRIKUMEKO EDO TALDEAN HAZITAKO EKOIZPEN TXERRIKO

Pisua bizirik (kg)	Gutxieneko azalera plazako (m2)
10 kg edo gutxiago	0,15
10 eta 20 kg bitartean	0,20
20 eta 30 kg bitartean	0,30
30 eta 50 kg bitartean	0,40
50 eta 85 kg bitartean	0,55
85 eta 110 kg bitartean	0,65
110 kg baino gehiago	1,00

LURZORU ASKEKO AZALERA TXERRIKUMEKO EDO TALDEAN HAZITAKO EKOIZPEN TXERRIKO

- Oro har: TXERRI EMEA: 2,25 M2

- Baldin eta 10 animalia baino gehiagoko taldetan egoten badira azalera hori % 10 murriztu ahalko da

	Txerri eme gazteak (m2/plaza)	Txerri eme helduak (m2/plaza)
6 animalia baino gutxiago taldeko	1,81	2,48
6 eta 39 animalia bitartean taldeko	1,64	2,25
40 animalia baino gehiago taldeko	1,49	2,05

• LURZORU ASKEKO EZAUGARRIAK, • TALDEAN HAZITAKO TXERRI EMEENTZAT

? Lurzoru askeko guztirako azaleraren zati bat, txerri emeko, lurzoru trinko jarraitua izan behar du. Lurzoru horrek gehienez ere % 15eko irekidurak izan behar ditu, sabelusteak putzura botatzeko.

? Lurzoru trinko jarraituaren zatiak ezaugarri hauek izango ditu gutxienez:

	Lurzoru trinko jarraituaren gutxienezko azalerak gehienez ere % 15eko irekidurak izango ditu
Txerri eme gazteak	0,95 m ² . txerri emeko
Txerri eme helduak	1,3 m ² . txerri emeko

PARRILADURAKO HORMIGOIZKO LURZORUEN EZAUGARRIAK, TALDEAN HAZITAKO TXERRIENTZAT

	Irekiduren gehieneko zabalera	Soliben gutxieneko zabalera
Esne txerrikumeak titia hartzen	11 mm	50 mm.
Esne txerrikumeak titia kenduta	14 mm.	50 mm
Txerriak ekoizpenean	18 mm.	80 mm.
Txerri eme gazteak	20 mm.	80 mm.
Txerri eme helduak	20 mm.	80 mm.

TALDEAN HAZITAKO TXERRI EMEEN ESPARRUAK

.- Txerri eta bildots emeak taldean hazi behar dira ESTALDURAREN ONDOKO 4 ASTEETAN ETA ERDITZEKO AURREIKUSI DEN DATA BAINO 7 EGUN LEHENAGO (10 txerri eme baino gutxiagoko ustiategietan, bakarturik mantendu daitezke, baldin eta esparruan bira egiteko tokia badaukate)

Txerri emeak taldean egoten diren txerritegietako aldeek (alboak, aurrealdea eta atzealdea) gutxieneko neurriak izango dituzte, bai txerri eme gazteentzat bai txerri eme helduentzat:

	Txerritegiko aldeen gutxieneko neurriak (m)
6 animalia baino gutxiago taldeko	2,40
6 animalia baino gehiago taldeko	2,80

BESTE BETEBEHAR

BATZUK

- .- Maneiatzeko moduko materiala edukitzea txerri emeek. Hauexek dira maneiatzeko moduko materialak: belarra, lastoa, egurra eta zerrautsa
- .- 85 db baino gehiago eragiten ez duten zaratak eta 40 luxetako argia
- .- Estabulazio lokala: atsedeen tokia garbia eta drainatua, non txerriak normal jaiki daitezkeen eta atsedeen hartu dezaketean, txerriak ongi ikus daitezkeen, eta zorua laua, gogorra eta irristagaitza den.
- .- Elikadura: lehiak saihestea eta denek berdin jatea ahalbidetzen duen elikadura sistema, zuntzetan aberatsa eta energetikoa den elikadura txerri emeentzat, ur freskoa 14 egun dauzkatenetik

BESTE BETEBEHAR BATZUK

Aketzak: bira ematea eta beste txerriei entzun eta haiek usaindu eta ikustea ahalbidetzen dieten lokalak (lurzoru askeko 6 m²-ko gutxieneko azalera, baldin eta esparrua estaltzeko erabiltzen bada)

Txerri emeak eta txerri eme gazteak: bizkarroigabetuak, esne txerrikumeak babesteko barra handiak, erditu ahal izateko tokia, materiala eskura izatea habiak egiteko (salbuespena izan ezik), taldeko erasoak saihesteko neurriak

Esne txerrikumeak: etzateko azalera solidoa, eta, ahal bada, lastoz edo antzeko zerbaitez estalia edo gaineztatua. titia 4 astetara kentzea (zenbait baldintza betetzen badituzte 21 egunetara kendakieke)

Ekoizpena (titia kendutakoak, gizengarria): borrokak saihesteko neurriak erabiltzea, animaliak nahastea saihestea, lasaigarriak salbuespenez erabiltzea (albaitaria), animalia oldarkorrek edo arriskuan daudenak behar bezalako esparruetan bakartuko dira

BESTE BETEBEHAR BATZUK

Mutilazioak: Oro har debekatuta daude. Baina badira salbuespen hauek:

- Muturrean eraztuna jartzea (kanpoan haztea)
- Hortzak partez ebakitzea (7 egun izan baino lehen edo aketzak)
- Buztana partez moztea.

Ez ohiko jokaera bezala (arrazoiak aztertzea eta ingurunea hobetzea), eta jaio eta 7 egunetara

- Arrak irentzea (7 eguneko bizia).
- Baldin eta 7 egun baino gehiagotara irentzen

badira edo buztana kentzen bazaie (Anestesia + analgesia+albaitaria

- Prestakuntza duten pertsonak eta albaitariak